

FORSA Nyhedsbrev September 2021

Kære FORSA medlem,

Velkommen til FORSA Nyhedsbrev for september. I uge 34 gennemførte FORSA temaugge med fokus på forskning i socialt arbejde ved professionshøjskolerne. Professionshøjskolerne har siden 2013 modtaget forskningsbevilling på finansloven. Samtidig er indført en stillingsstruktur ved professionshøjskolerne, hvor adjunkter skal kvalificere sig til at kunne arbejde med forsknings- og udviklingsopgaver.

FORSA har til formål at fremme forskning og udvikling i socialt arbejde. Vi arbejder for at forbedre vilkårene for forskning og afsøge muligheder for formidling af forskning. I den sammenhæng har FORSA en rolle i fht. at være et netværk for den forskning og udvikling i socialt arbejde, der foregår på de enkelte professionshøjskoler.

Det blev til fire spændende og vellykkede online seminarer med fokus på forskning og udvikling i socialt arbejde ved professionshøjskolerne. På det første seminar var temaet den overordnede strategi om forskning i socialt arbejde ved professionshøjskolerne. Hvad er professionshøjskolernes sigtemærker ind i et komplekst felt med mange aktører, der skaber viden om socialt arbejde? Andet seminar satte fokus på adjunkternes rolle i forskningen, mens tredje og fjerde seminar præsenterede en række spændende forskningsprojekter.

FORSA lærte to ting af dette initiativ. For det første er der et potentiale for FORSA i at bidrage til udveksling af forskning mellem ansatte på professionshøjskoler, medlemmerne og andre interesserede. Vi vil derfor i den kommende tid tage kontakt til professionshøjskolerne med vores evaluering af dette, med henblik på en fortsat udvikling. For det andet er der et potentiale for FORSA i at danne forskningsnetværk inden for de forskningsfelter, hvor der endnu ikke er specifikke netværk. Dette arbejdes der videre med i den kommende tid.

I foråret blev en række projekter indstillet til vores priser, og der blev uddelt priser på FORSAs konference i maj. På hjemmesiden kan vi i den kommende tid offentliggøre de første grundige formidlingsartikler af de indstillede projekter. Det er spændende at FORSA også bliver en formidlingsmulighed for unge forskere, og at vi således bidrager til spredning af den vigtige forskning, som skabes i disse år. Jeg vil anbefale alle at tjekke artiklerne ud på hjemmesiden.

Vores program i efteråret tager således afsæt i de indstillede priser, og vi satser både på fysiske møder i henholdsvis Aarhus og København, men fortsætter også vores online webinarer, der netop er fleksible og kan nå vores medlemmer i hele landet. Se mere om de kommende arrangementer i dette nyhedsbrev og på hjemmesiden.

Vi ses i foreningen,
Anders

Indhold i dette nyhedsbrev:

Formandens indlæg	1
Internationale konferencer	2
Arrangementer	3
Social forskning på Institut for	
Menneskerettigheder	4

Internationale konferencer

FORSA konference Reykjavik 11-12 november 2021

Konferencen i Island er ændret til en online konference. Der kommer mere information om tilmelding mv. snarest på hjemmesiden.

Se mere på: <https://10times.com/forsa-conference-reykjav-k>

Nordkomkonferens 2021, Oslo. 25-26 november. Den 30. Nordiske kommuneforskerkonferansen.

Se mere på: <https://www.sv.uio.no/isv/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/2021/bidraglysning-norkom-2021-%28call-for-papers%29.html>

Der er deadline for abstract 15.10.

NUVO-konference d. 23. -24. september

UC-Netværk for Udsatte Voksne Området

Se mere på: <https://uc-nuvo.pha.dk/konference-2021/>

TiSSA Annual Conference. Ghent, Belgium

Plenum conference: 20 - 22 december 2021,

Pre PhD conference: 17 - 19 december 2021.

Tema: Sustainable social work in times of crises.

Se mere på <https://www.tissa.net/en>

Kontakt FORSA på mail:

sekretariat@forsa.dk

Forslag til bidrag til Nyhedsbrevet kan sendes til denne mail.

Arrangementer

Aktualitetsforedrag om digitaliseringens betydning for socialt arbejde

Lena Kjeldsen, docent hos Forskningscenter for ledelse, organisation og samfund, VIA, holder oplæg om digitaliseringens betydning for socialt arbejde. Hun introducerer forskellige begreber og teknologier, der allerede anvendes eller er på vej i myndighedsarbejdet.

(Foredraget streames ikke)

Tid: 28.09. kl. 14.25-16.05

Sted: Campus C, A C2.41, VIA

Socialrådgiveruddannelsen Århus

Aktualitetsforedrag om socialt arbejde med børnekraft

FORSA prisvinder, Ph.d. Line Thoft Carlsen, fortæller på baggrund af sin Ph.d. afhandling "Sociale konsekvenser af børnekraft" om nogle af de sociale forandringer og udfordringer familier, der er berørt af børnekraft, er eksponeret for.

Tid: 12.10. kl. 16.30-18.30

Sted: Kræftens Bekæmpelse,

Strandboulevarden 49, København Ø

Foreningen er vært for lidt at spise og drikke.

Tilmeld via opslag hos FORSA på Facebook.

Webinar om samskabelse

Maja Müller: Udsat for samskabelse – bottom-up perspektiver på samskabelse i socialt arbejde

Tid: 26./10. kl. 15.00-16.00

Sted: <https://viadk.zoom.us/j/61366914584?pwd=L01zLzJuYU5sRkZUZXE0SIVZTUxydz09>

Samskabelse mellem frontmedarbejdere og udsatte grupper i det sociale arbejde kan være udfordret af borgernes udsatte position og de indlejrede magtrelationer samt myndigheds- og klientroller, der ofte eksisterer i det sociale arbejde. I dette webinar belyses det, hvorledes

samskabelsesprocesser kan skabe nye roller og rolleskift i det sociale arbejde, ligesom barrierer og dilemmaer herfor diskuteres. Der tages et særligt afsæt i brugerperspektiver fra væresteder for udsatte grupper.

Aktualitetsforedrag om Børns rettigheder i den kommende børnelov

Københavns Professionshøjskole, FORSA, Foreningen af forskere i socialt arbejde, Videnscenter for Børneinddragelse og Udsatte Børn & Akademisk Forlag indbyder til reception for bogen *Børns rettigheder i den kommende børnelov – kan de noget nyt?*

Tid: 29.10 kl. 14.15-16.15

Sted: Københavns Professionshøjskole, Auditoriet, Kronprinsesse Sofiesvej 35, Frederiksberg

Folketinget forhandler for tiden om en ny ambitiøs børnelov. Den forventes vedtaget i foråret 2022 og skal afløse Servicelovens kapitel om særlig støtte til udsatte børn. Regeringen og aftalepartierne har varslet, at loven vil give anbragte børn en række nye rettigheder. Rettighederne vil styrke barnets stemme endnu mere. Er det noget, der får betydning i praksis? Og hvad betyder det for børn og unge at kunne træffe beslutninger, som får afgørende indflydelse på deres tætteste familierelationer?

Spørgsmålene er mange. Vi har ikke de færdige svar. Men vi rejser nogle spørgsmål og giver nogle bud fra forskere og specialister. Oplæg fra docent Anne Marie Willumsen, VIA, afdelingsleder på Institut for Menneskerettigheder Nikolaj Nielsen, lektor Yvonne Mørck, RUC, Ph.d. Bo Wagner Sørensen, KU, docent Frank Ebsen, KP, foreningen De Anbragtes Vilkår og seniorforsker Anne Dorthe Hestbæk, VIVE.

Socialforskning på Institut for Menneskerettigheder

FORSA sætter fokus på forskningsmiljøer og projekter indenfor socialt arbejde, og i dette nyhedsbrev præsenterer Anette Faye Jacobsen, seniorforsker på Institut for Menneskerettigheder, forskning og analysearbejde på Institut for Menneskerettigheder.

Institut for Menneskerettigheder er måske ikke det første, man tænker på, hvis man afsøger, hvad der bedrives af socialforskning i Danmark. Men faktisk foregår her en hel del forskning og analysearbejde med fokus på sociale forhold – i Danmark og (i mindre grad) internationalt.

Institut for Menneskerettigheder er en offentlig institution, oprettet ved lov. Instituttet har status som såkaldt national menneskerettighedsinstitution, det vil sige, vi skal leve op til en række kriterier fastsat af FN, blandt andet om uafhængighed. I vores lovgrundlag er vi forpligtede til at "udføre analyse af og forskning på menneskerettighedsområdet" og "sikre biblioteksfaciliteter vedrørende menneskerettigheder". Instituttet er desuden nationalt ligebehandlingsorgan udpeget efter EU's ikke-diskriminationsdirektiver. Disse lovmæssige rammer betyder, at vores forskning- og analysearbejde som udgangspunkt skal have relevans for gennemførelse af menneskerettigheder og ligebehandling i Danmark. Hertil kommer, at vi har en stor international afdeling, der også udfører analyser og tematiske kortlægninger. På alle de nævnte områder vil sociale problemstillinger, socialpolitik og socialt arbejde kunne indgå.

Forskningsområder

Forskningen ved Institut for Menneskerettigheder kvalificerer grundlaget for vores arbejde med at forbedre menneskerettighedsforhold i såvel Danmark som i udlandet. Forskningen – og analyserne – skal være med til at sikre troværdigheden af instituttets indsatser til gavn

for de mennesker, hvis rettigheder vi arbejder på at beskytte og forbedre.

Børn

Børn kommer ofte i klemme i lovgivning, som er rettet mod deres forældre – f.eks. asylsøgere eller familier, der må leve på de laveste sociale ydelser. Desuden er børn en gruppe, hvis rettigheder presses i vores forvaltningssystemer, hvor de ofte må vige for andre hensyn i processer - tilrettelagt af voksne.

Anbragte børn og deres familier har været et prioriteret område i instituttets forskning i en årrække. Barnets rettigheder har været udgangspunktet, men retten til familieliv er også blevet inddraget. Børneperspektivet er blevet et stadigt vigtigere pejlemærke for det sociale arbejde. Der er generelt meget forskning på på området og desuden stor politisk opmærksomhed. Alligevel er der fortsat mange problemer med at sikre udsatte børns rettigheder.

Forældres rolle i udsatte børns liv er et omdrejningspunkt i instituttets børne-relaterede forskning. Med det stigende fokus på barnets bedste, er der sket en udvikling i retning af at se barnet som individ i sin egen ret. Man kan sige fra en menneskeretlig vinkel, at retten til familieliv er blevet omdefinert. Familien er i mindre grad beskyttet som en enhed, myndighederne har fået videre beføjelser til at udveksle oplysninger om familielivet og skride ind i dysfunktionelle familier. Det har blandt andet ført til, at der er kommet stigende interesse for at bruge tvangsadoption for at sikre kontinuitet i de mest udsatte børns liv.

Instituttet har et flerårigt projekt, der undersøger kommunernes brug af adoption og de såkaldte kontinuitetsregler med bl.a. videreført anbringelse. I de kommende år kan vi forvente et stærkt stigende antal tvangsadoptioner. Det er det mest ultimative indgreb i retten til familieliv, og det er helt afgørende, at retssikkerheden og kvaliteten af det sociale arbejde er optimal. Men det er svære sager med mange dilemmaer, og usikkerheden er stor i mange kommuner. Vi kommer til at følge området i 2021-2022 med registerdataundersøgelser, survey i forhold til

kommunernes praksis, menneskeretlige og kvalitative undersøgelser af udvalgte sager.

Beskyttelsen af børn mod overgreb har været et andet af instituttets forskningsfelter. Der er kommet et meget stort fokus i kommunerne på at sikre et stærkt beredskab og en effektiv håndtering af alvorlige underretninger om børn, der har brug for hjælp. Vi har interesseret os for den forståelse af overgreb, som bliver kommunikeret fra myndighederne, Socialstyrelsen og i kommunernes beredskaber. Af en række (komplekse) årsager har det været, og er fortsat, et ret snævert blik på overgreb mod børn, der er det dominerende, med vægt på seksuelle og fysiske og langt mindre på psykiske aspekter af omsorgssvigt.

Digitalisering

Myndighederne betjener sig i stigende grad af digitalisering i kontakten med og betjeningen af borgerne. Det gælder f.eks. i kriminalitetsforebyggelse og også i socialt arbejde. Digitaliseringen har mange fordele, men skaber også uigennemsigtighed og risiko for diskrimination af grupper af borgere, som har svært ved at begå sig digitalt, eller som inddrages i algoritmisk profilering.

Instituttet har et fokus på myndighedernes brug af profileringsmodeller, hvor algoritmer bearbejder data om borgerne, der kan støtte målrettede indsatser, fx over for socialt bedrageri, mistrivsel i børnefamilier eller risiko for langtidsledighed. Der kan være fare for, at algoritmiske profileringsmodeller viderefører eller forstærker ulovlig forskelsbehandling, fordi data som køn, etnicitet, alder eller handicap direkte eller indirekte kommer til at indgå i de avancerede dataanalyser, som algoritmerne foretager.

Fordi der er tale om komplekse analyser kan det være svært at opdage eventuelle problemer for både myndigheden, den enkelte borgere og en efterfølgende kontrolinstans. Især på områder, hvor myndighederne har vide beføjelser til at gribe ind, er det vigtigt at sikre sig mod diskrimination, fx på beskæftigelses- og socialområdet. I takt med den øgede brug af

profileringsmodeller øges også risikoen for asymmetri i magt og information mellem myndigheden på den ene side og borgeren på den anden. Offentlige instanser bliver i stand til at profilere den enkelte borger på stadigt mere detaljeret niveau med adgang til en hastigt voksende mængde af data, og for borgerne kan myndighedernes vurderinger og processer samt behandling af oplysninger blive stadigt mere uigennemsigtige og uoverskuelige.

At forebygge ulovlig forskelsbehandling i algoritmiske profileringsmodeller og beslutningsstøtte har den tekniske ulempe, at det kan risikere yderligere at øge kompleksiteten og uigennemsigtheden i modellens dataanalyse. Derfor kan det føre til problematiske afvejninger mellem dårligere prognoseredskaber eller øget risiko for diskrimination.

Instituttet har fokus på algoritmiske profileringsmodeller og deres forskellige retssikkerheds- og rettighedsmæssige udfordringer. Til oktober 2021 forventer vi at lancere en rapport med en kortlægning af disse udfordringer og med anbefalinger til, hvordan de skal håndteres.

Frihedsberøvelse og fængsler

Frihedsberøvelse er et af de mest omfattende indgreb i den personlige frihed, og derfor har instituttet en lang tradition for forskning i indsattes vilkår og rettigheder. Også her er socialt arbejde et tema.

Et nyligt afsluttet projekt (lavet i samarbejde med Københavns Professionshøjskole) undersøgte rammer, vilkår og konsekvenser for børn og unge, der bliver socialt anbragt på sikrede institutioner. Der har været en stor stigning af sociale anbringelser på sikrede institutioner i de seneste ti år, ligesom anbringelsestiden er blevet længere. Andelen af børn med psykiske lidelser er også i vækst i de sikrede institutioner. Det giver større udfordringer og stiller mere specialiserede krav til institutionerne og personalet.

Et andet tema har været forebyggelse af radikaliserings i fængsler. Kriminalforsorgen indførte en indberetningsordning om

bekymrende adfærd hos indsatte efter terroranslaget mod Kulturhuset Krudttønden i 2015. Samtidig med at det er nødvendigt at have fokus på at forebygge sikkerhedsrisici hos radikaliserede indsatte, er det også vigtigt at være opmærksom på, at det kan få negative konsekvenser for en indsat at blive

'bekymringsindberettet' både under og efter afsoningen. Det kan også have konsekvenser for indsattes ret til privatliv, religionsfrihed og ligebehandling. Undersøgelsen byggede på interviews med ansatte og indsatte samt kriminalforsorgens retningslinjer og anden regulering af området.

Ligebehandling

Instituttets ligebehandlingsanalyser har især fokus på tre områder: Køn, etnicitet og handicap. Her har vi særlige mandater, der er udstukket dels af EU's ligebehandlingsdirektiver, dels af FN's Handicapkonvention. Vi gennemfører en hel del analyser, der kortlægger problematikken inden for de tre 'ligebehandlingskriterier', og her kan også være aspekter med relevans for socialt arbejde. Temaer, hvor instituttet har udarbejdet analyser inden for de seneste år, er: Negativ social kontrol, børne- og familieliv på integrationsydelse, voldsofre med psykiske og kognitive handicap, konsekvenser af covid-19-restriktioner på botilbud.

Ph.d.-projekter:

Instituttet har ikke selv adgang til at tildele ph.d.-grader. Vi er imidlertid medfinansierende og 'meduddannende' af en del ph.d.-projekter. Typisk sker det i samarbejde med et universitet. Hvis instituttet skal være medfinansierende, er ph.d.-projektet i reglen formuleret, så det falder ind under en af de prioriterede forskningsområder. Det sker også, at ph.d.-kandidater selv finder midlerne og får gæsteophold og måske en bi-vejleder i vores forskningsafdeling.

Hvis du vil læse mere om instituttets forskning og analysearbejde, kan du finde en række temaer med tilhørende udgivelser via dette [link](#)

Vil du være medlem af FORSA?

FORSA er en forening for alle, der er interesserede i forskning i socialt arbejde. FORSA arbejder bl.a. for at fremme forskning i socialt arbejde.

Indmeldelse og kontingent

Kontingentet for personligt medlemskab af FORSA i 2021 koster 500,- kr.

Kontingent for pensionister og studerende på SU-berettigede uddannelser 250,- kr. årligt.

Du kan indmelde dig på foreningens side her:
<https://forsa.dk/medlemskab/indmeldelse/>